

FAGVALG PÅ VG2

STUDIESPESIALISERING,
SORTLAND VIDEREGÅENDE SKOLE

INNHold

Informasjon om utdanningsløp og fagvalg

Valgfrie programfag i realfag

- S-matematikk
- R-matematikk
- Kjemi
- Biologi
- Fysikk
- Informasjonsteknologi
- Geofag

Valgfritt programfag fra annet programområde

- Friluftsliv

Valgfrie programfag i språk, samfunnsfag og økonomi:

- S-matematikk
- R-matematikk
- Engelsk
- Sosiologi og sosialantropologi
- Psykologi
- Rettslære
- Sosialkunnskap
- Politikk og menneskerettigheter
- Entreprenørskap og bedriftsutvikling
- Markedsføring og ledelse
- Næringslivsøkonomi
- Samfunnsøkonomi
- Historie og filosofi

INFORMASJON: utdanningsløp og fagvalg

Informasjon om utdanningsløp og fagvalg

- Til høyre ser du oversikt over fellesfagene alle tre årene på ST og deres timetall. For resten av timene velger du selv hvilke programfag du skal ha etter fastsatte regler.
- Når du kommer til Vg2, velger du fordypning i et av de to programområdene på ST: realfag eller språk, samfunnsfag og økonomiske fag.
- Innenfor disse programområdene kan du velge blant mange fag, men to av programfagene fra programområdet ditt må du videreføre i Vg3 (fordypning).

Fag	Vg1	Vg2	Vg3
Norsk	4	4	6
Matematikk	5	0* eller 3	
Naturfag	5		
Engelsk	5		
Fransk/Spansk/ Tysk	4	4	(5)*
Samfunnsfag	3		
Geografi	2		
Historie		2	4
Religion			3
Kroppsøving	2	2	2
Sum fellesfag	30	12-15	10-20
Valgfrie programfag		15-20	10-20

* Matematikk blir programfag.

**Gjelder de som ikke har 2.fremmedspråk fra ungdomsskolen.

VALGFRIE PROGRAMFAG I REALFAG

BIOLOGI 1 & 2

Er du fasinert av naturen og undres over hvordan det kan finnes et så stort mangfold av levende vesener? Tenker du noen gang over hvorfor du kan puste, bevege deg og høre? Da er biologi faget for deg!

I biologi lærer du om hvordan vi mennesker kan ta vare på naturen på en bærekraftig måte. Du lærer om plantenes og dyrenes oppbygning og hvordan vi kan bruke teknologi til å endre egenskapene deres.

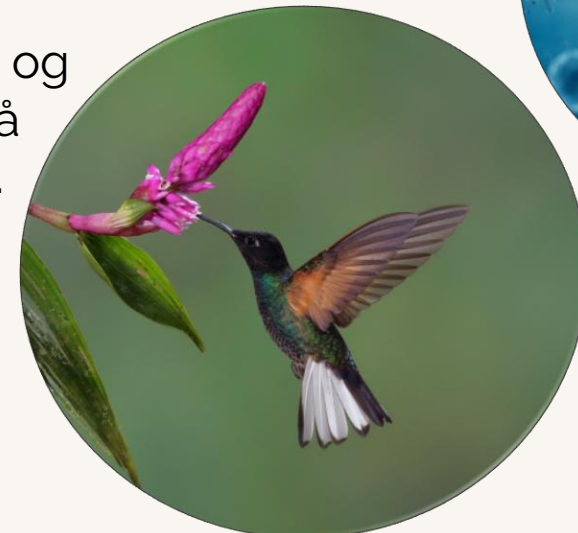
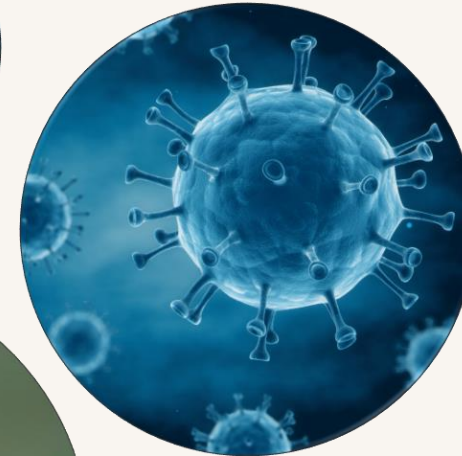
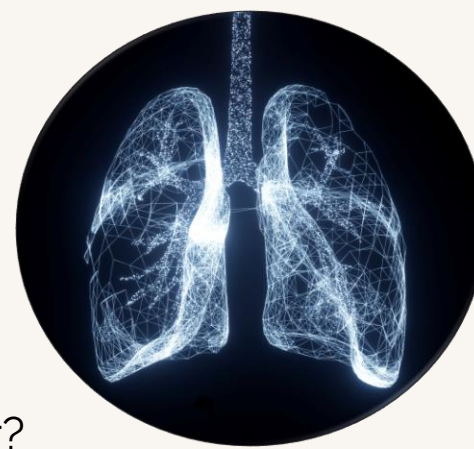
Biologi er et **praktisk** og **teoretisk** fag. Du lærer fagkunnskap og arbeider praktisk med å sette dette i sammenheng gjennom å studere bakterier, planter, organer og ved å dra på feltarbeid.

Du får 0,5 realfagspoeng for hvert av fagene.

Vil du vite mer?:

[Læreplan Biologi 1](#)

[Læreplan Biologi 2](#)

S1 & S2

For deg som liker og/eller trenger mer matematikk

For videre studier: Bruk i samfunnsfag og økonomifag
S1 + S2 som alternativ til R1. S1 uten karakterkrav lærerskole

Litt av innholdet: Matematisk verktøykasse,
mer algebra og funksjoner, sannsynlighet, økonomieksempeler,
reelle datasett, følger, rekker og modeller.

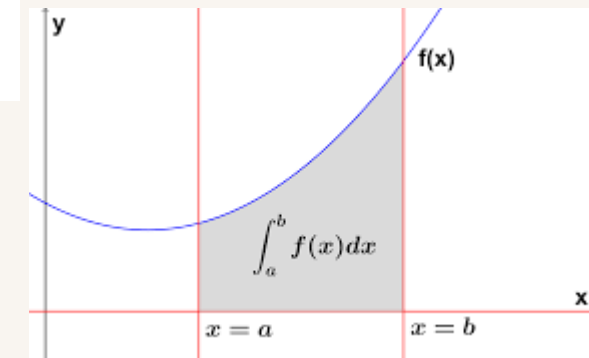
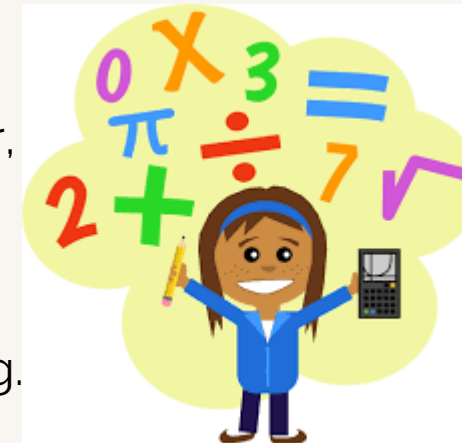
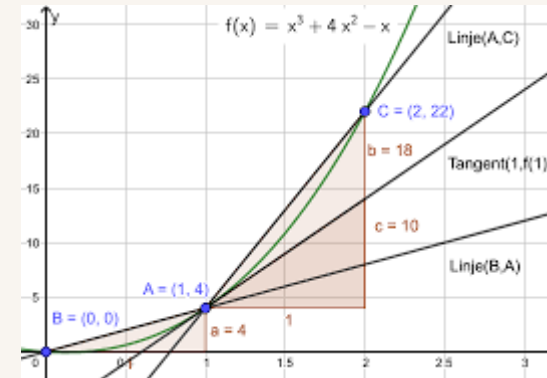
Matematikk 1T som grunnlag, som vi går raskt videre på!
Har du 1P bør du ligge på høyt nivå og regne med mye jobbing.

Du får 0,5 realfagspoeng for hvert av fagene.

Vil du vite mer?:

Matematikk S1: [Kompetansemål etter matematikk S1 - Læreplan i matematikk for samfunnsfag \(matematikk S\) \(MAT04-02\) \(udir.no\)](#)

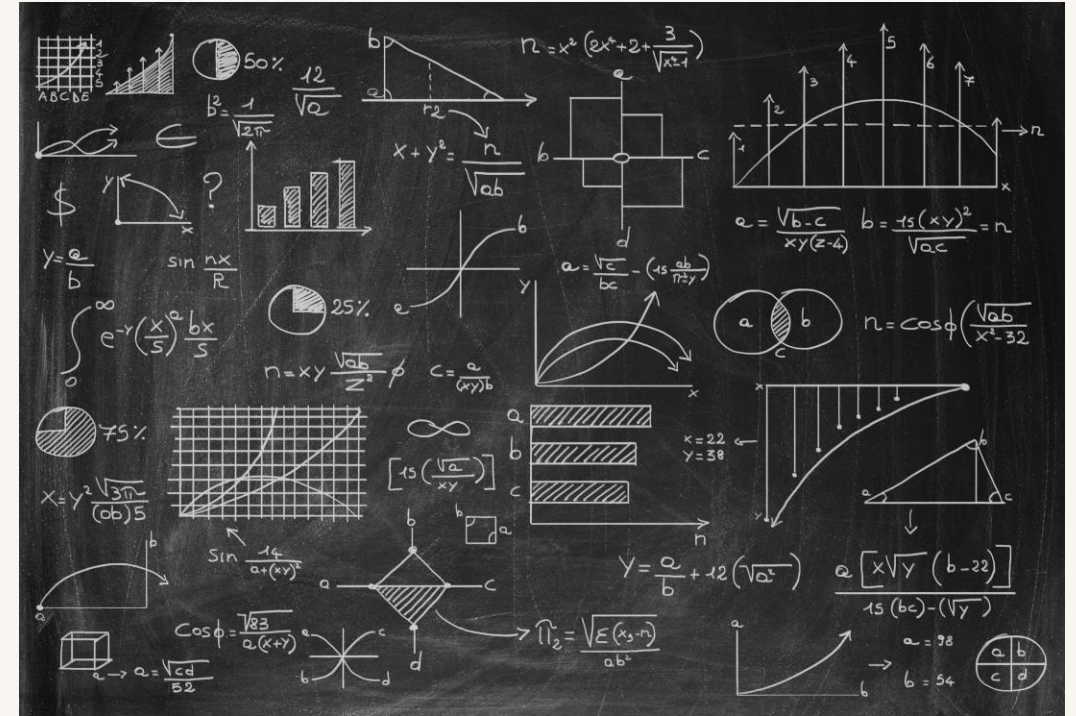
Matematikk S2: [Kompetansemål etter matematikk S2 - Læreplan i matematikk for samfunnsfag \(matematikk S\) \(MAT04-02\) \(udir.no\)](#)

R1 & R2

Liker du å finne svaret gjennom kritisk tenkning og kald logikk?

Da er R-matte faget for deg. Realfaglig matematikk er et sentralt fag for å kunne forstå mønstre og sammenhenger i samfunnet og naturen. I faget får du lære om matematiske emner som derivasjon, integrasjon og trigonometri, for å nevne noen. Du vil lære et presist språk for resonnering, kritisk tenkning og kommunikasjon gjennom abstraksjon og generalisering. Du får kompetanse i utforskning og problemløsning, både gjennom arbeid på egen hånd og i samarbeid med andre.

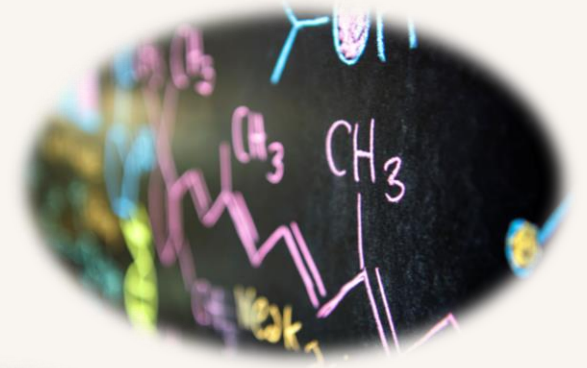
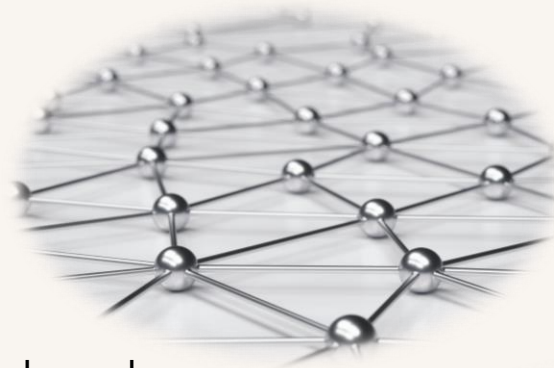
Du får 0,5 realfagspoeng for R1.
Du får 1 realfagspoeng for R2.

Vil du vite mer?:

Læreplan R1 og R2:

<https://www.udir.no/lk20/mat03-02>

KJEMI 1 & 2

Liker du tanken på forstå hvordan alt (faktisk alt) er bygd opp på atomnivå, og hvorfor reaksjoner skjer?

I kjemi bygger vi videre på den kjemien dere lærer i naturfag. Vi går mer detaljert inn på **bindinger**, **reaksjoner og energi**. Hvordan kan vi få en reaksjon til å gå raskere? Hvordan kan vi lage batterier? Hvor mye **energi** er det i sukker? Hvorfor blir isposen kald? Hvorfor blir det varmt når et bål brenner?

Kjemi er et **praktisk** og **teoretisk** fag. Vi jobber med teori gjennom gjennomgang og oppgaver individuelt og sammen. Vi setter teorien i sammenheng med praksis gjennom forsøk og eksperimenter.

Du får 0,5 realfagspoeng for hvert av fagene.

Medisin, tannlege, farmasi, klinisk ernæring og veterinær har krav om kjemi, og mange andre studier krever fordypning i realfag.

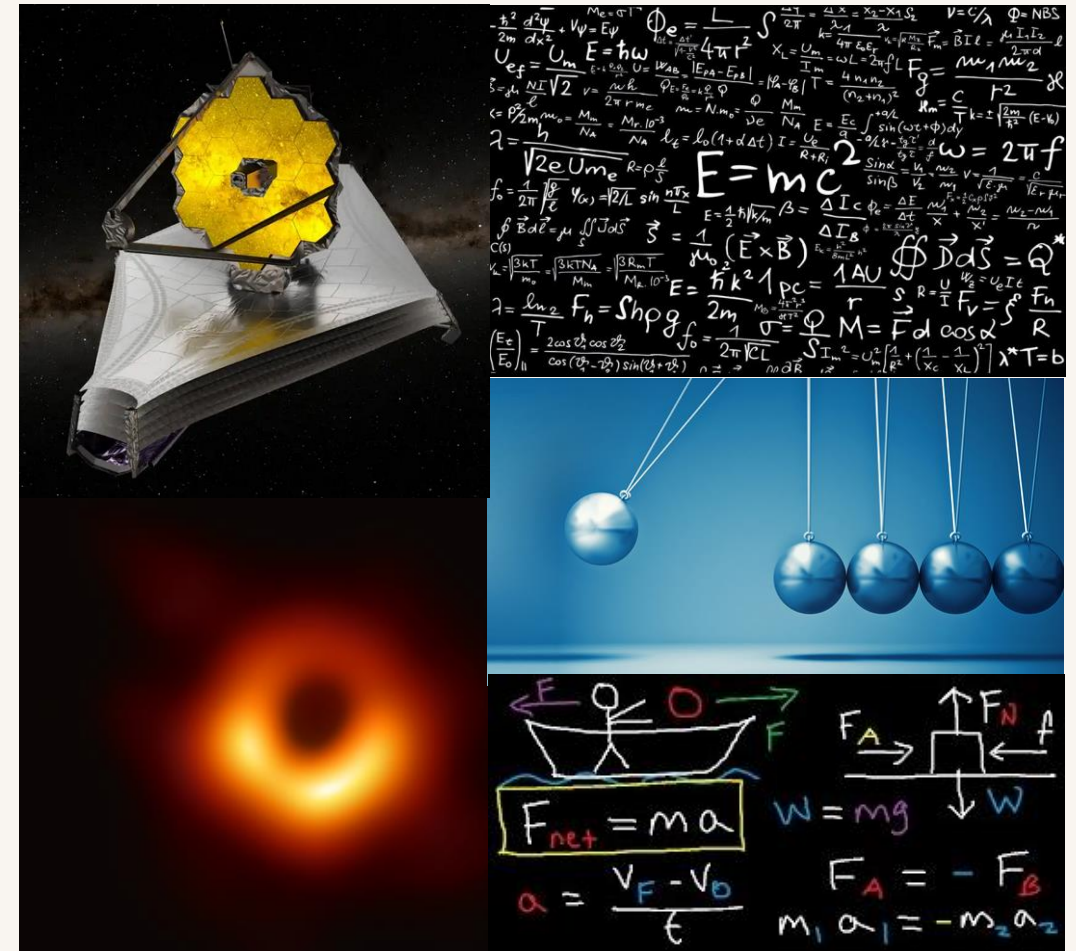
Vil du vite mer?:

Læreplan kjemi1 og kjemi2:

<https://www.udir.no/lk20/kje01-02>

FYSIKK 1 & 2

Fysikk handler om å forstå den fysiske verden, fra de minste partiklene til hele universet. I dette faget får du innsikt i hvordan naturlovene fungerer, fra strømmen som lader mobilen din, til bøyningen av tid og rom rundt sorte hull. Du vil få en opplæring som kombinerer undring og utforskning med regning og problemløsning. Du får lære om hvordan teknologisk utvikling påvirker både individet og samfunnet, og en kompetanse i vitenskapelig analytisk tenkning som forbereder deg til videre utdanning og arbeidsliv.

Du får 0,5 realfagspoeng for fy1.

Du får 1 realfagspoeng for fy2.

Vil du vite mer?:

Læreplan fy1 og fy2:

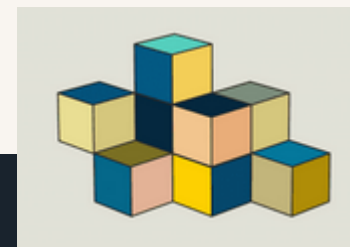
<https://www.udir.no/lk20/fys01-02>

INFORMASJONSTEKNOLOGI 1 & 2

Informasjonsteknologi handler om å forstå og utvikle informasjonssystemer. Her har vi et stort fokus på programmering.

- Faget IT1 arbeider opp mot html, css og javascript, og har et fokus på å produsere interaktive nettsider.
- Faget IT2 fokuserer på Python-programmering. Her starter vi med grunnleggende programmering og ender opp med grafiske brukergrensesnitt. Her er vi innom enkel spillprogrammering, og de datastrukturer som må til får å få dette til å fungere.

```
class Billett():  
    def __init__(self):  
        self.mva = 0.12  
        self.pris = 20  
  
    def beregnPris(self):  
        return self.pris + (self.pris * self.mva)  
  
class Barnebillett(Billett):  
    def __init__(self):  
        super().__init__()  
        self.r  
  
    def beregn  
        return
```


Du får 0,5 realfagspoeng for hvert av fagene.

Vil du vite mer?:

Læreplan IT1 og IT2:

<https://www.udir.no/lk20/inf01-02>

GEOFAG 1 & 2

Hvis du er nysgjerrig på å lære mer om jorda og prosessene som påvirker og former den, så kan geofag være noe for deg!

Geofag 1 tar for seg:

- jordens oppbygging og prosesser (indre og ytre krefter)
- årsak til naturkatastrofer og konsekvenser av dette
- ressurser i berggrunnen (mineraler og petroleum)
- forming av ulike landskap (isbreer og elver)
- skred
- feltarbeid

Geofag 2 tar for seg:

- havet og atmosfærens innvirkning på klima
- årsak til ulike værfenomener
- årsak til klimaendringer og konsekvenser av dette
- klimatilpasning
- bærekraftige energiresurser
- risiko ved naturfarer og påvirkning fra klimaendringer
- feltarbeid

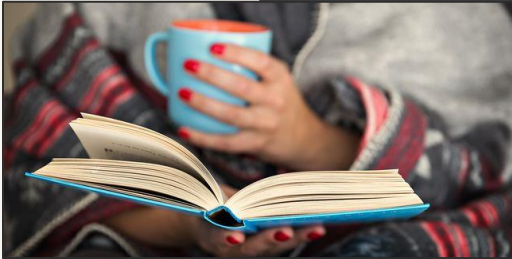
Fagene kan tas uavhengig av hverandre, man kan for eksempel ta geofag 2 uten å ha geofag 1. Du får 0,5 realfagspoeng for hvert av fagene.

Vil du vite mer?: <https://www.udir.no/lk20/gfg01-02>

VALGFRIE PROGRAMFAG I SPRÅK, SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI

ENGLISH 1 & 2

The future is English!

In these subjects we will take a closer look at **communication across cultures** and varieties of English as a means of tackling global challenges. Thinking critically in an ever-changing world. Making connections between **literature and society**. Using English to master different situations.

Work methods include the use of podcasts, films, TV-series, documentaries, literature and video games to create a deeper understanding of real-world issues. **Improve your oral and written competence** in English.

The English language is frequently used in higher education and has become an integral educational language in Norway as well. These English subjects will therefore prepare you for further studies regardless of your career path.

[Curriculum English 1.](#)

[Curriculum English 2.](#)

SOSIOLOGI OG SOSIALANTROPOLOGI

Er dette deg?

Er du nysgjerrig på samfunnet rundt deg?

Er du interessert i mennesker og deres handlinger og ulike kulturer?

Da er kanskje sosiologi og sosialantropologi også noe for deg.

Faget handler om å forstå relasjonene mellom enkeltindivider, grupper og samfunnet. Det omhandler å forklare årsaker og finne sammenhenger til ulike sosiale fenomener. I sosialantropologi er studie av ulike kulturer i Norge og verden generelt sentralt samt hvordan sosiale forhold er kulturelt betinget.

Arbeidsmetoder: Lærer teorier og fagbegreper, diskuterer dagsaktuelle saker, bruker case (forskning og virkelige hendelser) for å forstå samfunnet, gjør egne undersøkelser og ser relevante dokumentarer og aktuelle foredrag.

Læreplanen i faget: <https://www.udir.no/lk20/pos04-01>

PSYKOLOGI 1 & 2

*Synes du det er viktig å lære om menneskers tanker, følelser og atferd?
Kan det være spennende å forstå seg selv og andre som du omgås bedre?*

Faget handler om å forstå menneskets tanker, emosjoner og atferd. Faget gir deg en vitenskapelig forståelse av psykologiske prosesser og mekanismer som for eksempel læring, motivasjon, mestring, samarbeid, konflikt-håndtering, kommunikasjon, livskvalitet og psykisk helse.

Du lærer om det fellesmenneskelige, det som gjør oss like, men også det som gjør oss ulike og unike på individ, gruppe- og samfunnsnivå.

Slik jobber vi: Både individuelt- og gruppearbeid. Vi bruker forskjellige fordypningsmetoder som case, utforskning, eksperimenter og virkelige hendelser for å forstå individer, grupper og samfunnet.

[Læreplanen i faget finner du her.](#)

Faget bevisstgjør og utvikler dine evner til kommunikasjon og samhandling med andre.

Faget er nyttig innenfor alle områder som involverer menneskelige relasjoner i framtidige studier og jobb.

[Du kan studere både til bachelor og master innenfor områder som f.eks. helse, biologisk psykologi, organisasjonspsykologi, sosialpsykologi, organisasjons- og ledelsesutvikling, undervisning eller forskning.](#)

RETTSLÆRE 1 & 2

Hvorfor velge Rettslære?

- Fordi det er et fag du har behov for i din egen hverdag, både nå og senere.
- Fordi det er et fag ulikt alle andre fag på skolen, både i innhold og metode.
- Fordi kunnskap om regler og lovbrudd interesserer og engasjerer de aller fleste av oss.
- Fordi dette er et fag som er fritt for pugging.
- Fordi alle hjelpemidler er tillatt på alle prøver og alle prøver er en "case" / et lovbrudd som skal løses med deg som dommer.

Tidligere elever om faget:

- "Et fag som virkelig interesserer meg og som jeg vet at jeg får bruk for".
- "Veldig kjekt med alle diskusjonene i timene."
- "Jeg kjenner meg igjen i det vi lærer om."

- **Hva lærer du?**
- **Hvordan skal eiendelene fordeles når skilsmissen er et faktum?**
- **Hvem arver når en slektning dør?**
- **Hvordan virker et testament inn på arveoppgjøret?**
- **Hva skal til for å få sparken? Kunne oppsigelse være et alternativ?**
- **Har du rett på ferie eller feriepenger?**
- **Hvis varen du har kjøpt blir forsinket eller det er noe feil med den; hva skal til for at du kan kreve noe og hva har du i tilfelle krav på?**
- **Hvis noen begår et lovbrudd, hvordan finner vi ut om det er ei straffbar handling?**

Læreplanen RL1: <https://www.udir.no/lk20/fagkoder/sam3022>

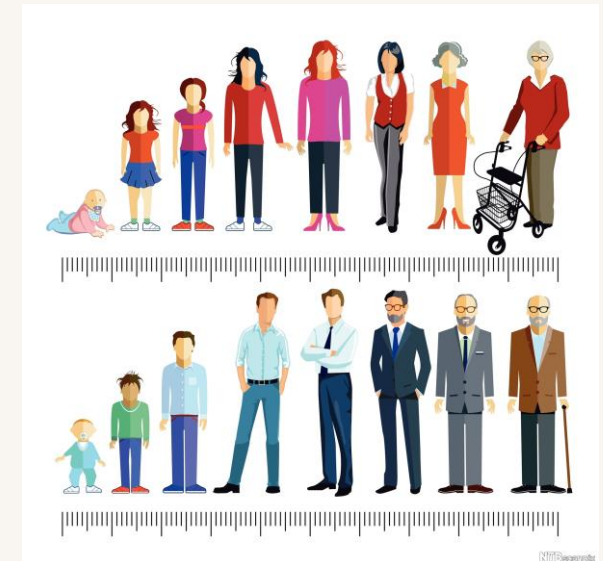
Læreplanen i RL2: <https://www.udir.no/lk20/fagkoder/sam3023>

SOSIALKUNNSKAP

- Sosialkunnskap handler om å styrke elevenes forståelse av og kritiske **bevissthet om velferdssamfunnet**. Faget skal gi elevene verktøy til å **forstå seg selv som en del av samfunnet** og reflektere over **utfordringer og muligheter knyttet til identitet og livsmestring**. Sosialkunnskap skal danne grunnlag for å drøfte hvordan **individer, grupper, organisasjoner og institusjoner fungerer sammen**, og gi innsikt i årsaker til **sosiale problemer, marginalisering og utenforskap**. Sammen med kunnskaper om inkludering i arbeidslivet, skal dette forberede elevene til videre studier og arbeidsliv.
- Alle fag skal bidra til å realisere **verdigrunnlaget for opplæringen**. Sosialkunnskap skal bidra til at elevene utvikler **demokratiske verdier som menneskeverd, inkludering og likestilling**. Sosialkunnskap skal også fremme elevens **evne til kritisk tenkning** og til å **utforske ulike samfunnsforhold**. Gjennom faget skal elevene utvikle større **forståelse av mangfoldet og variasjonen blant majoritets-, urfolks- og minoritetsgrupper**. Faget skal også gi elevene grunnlag for å kunne **reflektere over egen og andres identitet**.
- **Temaer:** Utviklingen av velferdsstaten, velferdsmodeller, utfordringer i velferdsstaten, sosialisering, barn og unges behov, velferd og livsmestring, kriser og krisehåndtering, kjønn og identitet, samfunnsvitenskapelige metoder, sosial ulikhet, marginalisering og utenforskap, sosiale problemer og velferdsforskjeller, vold og trakassering, inkludering

Jonasson (2012). Sosialisering

Generasjoner, av Scusi., NTB, Panther.
(<https://ndla.no/article/26160>). CC BY-NC 4.0.)

POLITIKK OG MENNESKERETTIGHETER

- Lurer du på hvorfor politikere gjør som de gjør?
 - Det gjør vi alle
 - Dette faget vil ikke gi deg et fasitsvar, men det vil gi deg en forståelse og antagelser
- Hva er poenget med demokrati?
 - Hva er alternativene?
- Hvilken rolle spiller menneskerettighetene på den internasjonale arena, nasjonale arena og i lokalsamfunnet?

ENTREPRENØRSKAP OG BEDRIFTSUTVIKLING

1 & 2

Making YOUR Future™

Har du en drøm om å en gang starte, eie eller videreutvikle din egen bedrift?

Liker du å jobbe variert, praktisk og samtidig forstå helheten i å etablere, utvikle og skape en lønnsom og bærekraftig virksomhet, så er dette faget for deg!

I dette faget lærer du å jobbe kreativt med å utvikle innovative, bærekraftige produkter og tjenester. Du får både teoretisk og praktisk kompetanse i innovasjon, markedsføring, organisering og ledelse, internasjonalisering og økonomi (se læreplanen)

"Learning by doing!" er måten vi jobber på i faget, du er med på å starte og drive din egen ungdomsbedrift. Vi jobber med en kombinasjon av praktisk læring og teori, og du møter og samarbeider også med lokalt næringsliv. Du vil også få mulighet til å delta på kurs, konferanser, konkurranser og messer i regi av Ungt Entreprenørskap.

Du kan studere både til bachelor og master innen innovasjon og entreprenørskap på de fleste høyskoler og universiteter i Norge og utlandet.

MARKEDSFØRING OG LEDELSE 1 & 2

**Selv ikke verdens beste produkt selger seg selv
– det må markedsføres!**

I "Markedsføring og ledelse" lærer man om å tilpasse produkter og tjenester til markeder og målgrupper og får innsikt i hvordan markedsføring, ledelse og beslutninger henger sammen.

Teori møter virkeligheten

I tillegg til å lære teori, fagbegrep og diskutere dagsaktuelle tema, besøker vi bedrifter og løser caser fra virkeligheten, dvs. at vi bruker markedsføringsteori til å forklare hva bedrifter har gjort eller bør gjøre.

Faget kan gjerne kombineres med de andre økonomifagene "Entreprenørskap" og "Næringslivsøkonomi".

Noen sentrale tema:

- Hvordan bygge en merkevare
- Hvordan fastsette mål og strategier for en bedrift
- Hvordan oppnå bærekraftig drift
- Hvordan lage en markedsundersøkelse
- Hva påvirker forbrukerne

Les mer om faget her:

[Læreplan MFL 1 & 2](#)

Næringslivsøkonomi 1 & 2

Om faget

I næringslivsøkonomi lærer du hvordan man leder en virksomhet, herunder økonomisk styring av virksomheten.

Faget bidrag til økt forståelse og innsikt i miljømessige, etiske og økonomiske sider ved å drive virksomhet.

Les mer om faget her: [Næringslivsøkonomi - læreplan](#)

Næringslivsøkonomi 1&2 består av:

Økonomi og ledelse (skoleåret 2023/2024)

Økonomistyring (skoleåret 2024/2025)

Lurer du på hvordan man driver en bedrift?

Drømmer du om å starte opp egen bedrift?
Eller kanskje du vurderer å utdanne deg innenfor økonomi?

Da er næringslivsøkonomi faget for deg !

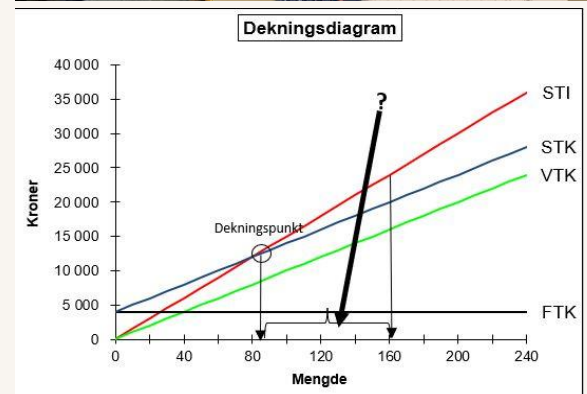
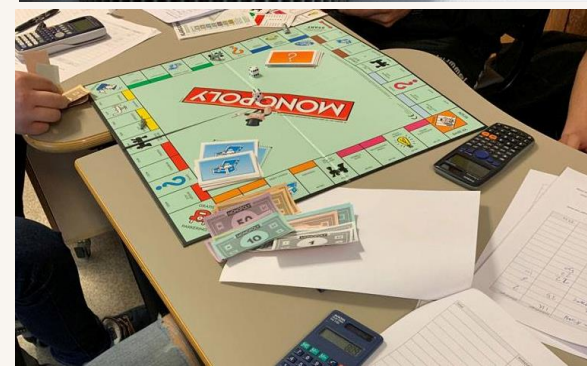
Liker du å jobbe med tall og med modeller?
Liker du å analysere og drøfte?

Da passer dette faget for deg!

Hvordan jobber vi i faget?

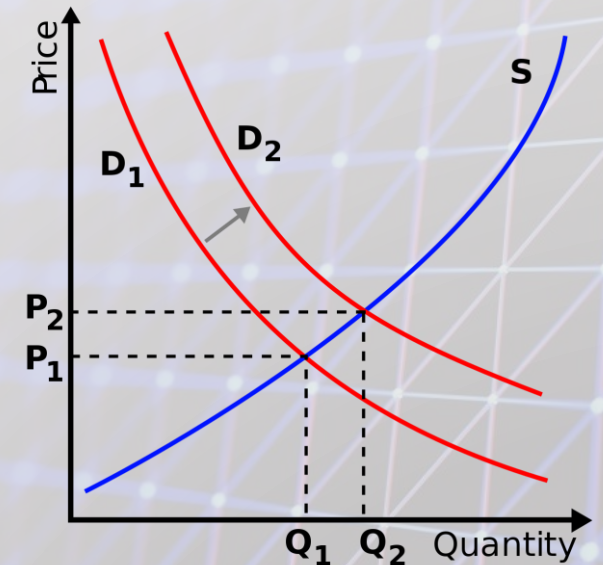
Stikkordet er variasjon!

- Jobber mye med modeller i excel
- Bedriftsbesøk
- Oppgaver der vi gjør undersøkelser i virkelige bedrifter
- Dokumentarfilmer
- Individuell oppgavejobbing
- Konkurranser og leker for begrepslæring
- Individuell, parvis og gruppearbeid
- Lærer regnskap bl.a. ved å spille monopol

Samfunnsøkonomi

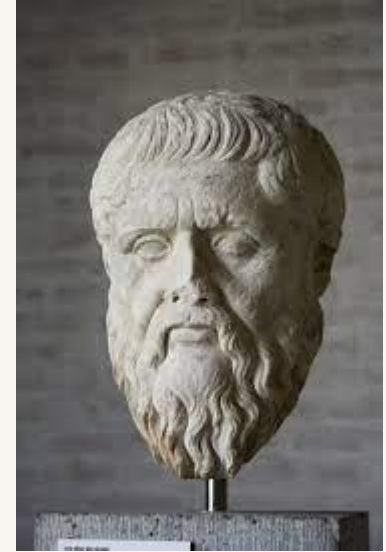
- * Hva er samfunnsøkonomi?
- * Hvor arbeider samfunnsøkonomer?
- * Hvilke fag av de du kjenner til på skolen I dag likner på samfunnsøkonomi?
- * Hvorfor er samfunnsøkonomi er stadig viktigere fag?
- * Hva er øko- økonomi og hva har samfunnsøkonomi med miljø å gjøre?
- * Hvor kan en studere samfunnsøkonomi I dag?
- * Trenger siviløkonomer å kunne samfunnsøkonomi?
- * Hva er forskjellen på mikroøkonomi og makroøkonomi?
- * Hva er økonometri?
- * Hvilke studieretninger finnes innenfor faget?
- * Hvorfor er juss og samfunnsøkonomi en god kombinasjon?

Grafen over viser hvordan pris og omsatt mengde bestemmes i et marked. Der vi har økt etterspørsel Og et positivt skift I etterspørselskurven. Hva kan det skyldes?

HISTORIE OG FILOSOFI

Er du interessert i historie og har lyst til å utvikle evnen til selvstendig filosofisk tenkning? Ønsker du et utvidet perspektiv på hvordan mennesker preger og er preget av historien?

Gjennom åpne dialoger, diskusjoner og arbeid med kilder skal faget bidra til å utvikle kritisk tenking, evnen til å møte andre mennesker med åpenhet og respekt, samt bidra til nysgjerrighet rundt hvordan nåtidens og fremtidens utfordringer kan møtes.

Dette er et fag som er nyttig for alle som skal ta ex.phil som en del av sin fremtidige høyere utdanning.

Vil du vite mer?:

Læreplan Historie og filosofi 1:

Læreplan Historie og filosofi 2:

© Getty Images / miketea

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN OG LYKKE TIL MED FAGVALGET!